

Sygn. akt: III AUa 545/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 lutego 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Anna Szczepaniak-Cicha (spr.)

Sędziowie: SSA Janina Kacprzak

SSO del. Anna Rodak

Protokolant: st.sekr.sądowy Patrycja Stasiak

po rozpoznaniu w dniu 7 lutego 2014 r. w Łodzi

sprawy **M. K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.**

o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym,

na skutek apelacji M. K.

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 24 stycznia 2013 r., sygn. akt: VIII U 2842/12;

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 545/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 lipca 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że M. K. z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu w okresie od 27 lipca 2010 roku do 19 kwietnia 2011 roku oraz od 1 marca 2012 roku. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że wyniki przeprowadzonej kontroli prowadzą do wniosku, że zgłoszenie M. K. do ubezpieczeń społecznych z tytułu działalności gospodarczej i zadeklarowanie bardzo wysokich podstaw wymiaru składek nie było związane z faktycznym prowadzeniem działalności, a miało na celu jedynie uzyskanie tytułu do ubezpieczeń społecznych i skorzystanie z wysokich zasiłków.

W dniu 26 lipca 2012 roku M. K. złożyła odwołanie od powyższej decyzji wnosząc o jej zmianę i ustalenie, iż w wymienionych decyzji okresach z tytułu prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej podlega ubezpieczeniom społecznym. Odwołująca twierdziła, że działalność prowadziła i nawet krótki okres pracy uprawnia ją do zasiłków chorobowego i macierzyńskiego, zaś organ rentowy nie jest uprawniony do kwestionowania kwoty zadeklarowanej przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą, gdyż zadeklarowana przez nią kwota mieści się w granicach prawa.

Organ rentowy domagał się oddalenia odwołania przytaczając argumentację jak w uzasadnieniu skarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 24 stycznia 2013 roku Sąd Okręgowy w Łodzi oddalił odwołanie i zasądził od M. K. na rzecz organu rentowego kwotę 120 złotych z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy ustalił, że M. K. ma 37 lat, z zawodu jest geografem. Do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych, ubezpieczenia zdrowotnego i dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności wnioskodawczyni po raz pierwszy dokonała zgłoszenia od 20 maja 2009 roku. Działalność ta przez pierwsze dwa lata była preferencyjna, więc składki nie były wysokie, wnioskodawczyni otrzymała dotację z PUP. Począwszy od dnia 9 czerwca 2010 roku odwołująca wyrejestrowała się z wymienionych ubezpieczeń.

W okresie od 20 maja 2009 roku do 8 czerwca 2010 roku do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne M. K. zadeklarowała kwotę 30 % kwoty wynagrodzenia minimalnego, to jest w roku 2009 roku miesięcznie kwotę 382,80 złotych, w roku 2010 kwotę 395,10 złotych.

Działalność zarejestrowaną w maju 2009 roku odwołująca prowadziła na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej pod firmą (...) M. K.. Przedmiotem działalności było prowadzenie sklepu internetowego i usługi edytorskie. W ramach tej działalności sprzedają przez Allegro wnioskodawczyni się nie zajmowała. Na indywidualnie zleconej stronie były zamieszczone książki i pamiątki rodzinne, informacje o usługach edytorskich. Zajmowała się zbieraniem materiałów naukowych do książek, zbieraniem danych w archiwach, przygotowaniem książek do druku.

W 2009 roku M. K. zbierała informacje w zasobach archiwum Miasta Ł. dla J. S., który w tym czasie opracowywał książki „Leksykon uczniów i (...) Gimnazjum Zgromadzenia (...) w Ł.". Wnioskodawczyni zamawiała posyty ze świadectwami maturalnymi, książkami zwolnień i przyjęć do szkoły i na tej podstawie tworzyła materiał do książki. W 2009 roku odwołująca współpracowała także przy wydaniu przez J. S. książki „ Wyższa Szkoła (...) i absolwenci". W tym przypadku wyszukiwała w archiwum dane o absolwentach. Za pracę tę J. S. płacił wnioskodawczyni 5 zł za godzinę. Książki w nakładach 50 egzemplarzy J. S. wydawał własnym kosztem.

Z akt Archiwum Państwowego w Ł. M. K. korzystała siedmiokrotnie w październiku 2008 roku i dwa razy w kwietniu 2009 roku.

Za okres od 15 lutego 2010 roku do 5 lipca 2010 roku zostały wnioskodawczyni wystawione zaświadczenia o niezdolności do pracy z powodu choroby przypadającej w ciąży. Za okres ten organ rentowy wypłacił ubezpieczonej zasiłek chorobowy.

W okresie od 9 czerwca 2010 roku do 26 lipca 2010 roku wnioskodawczyni zgłosiła wyrejestrowanie z prowadzenia działalności powodując przerwę w ubezpieczeniu chorobowym, aby następnie podwyższyć składkę na ubezpieczenia. Z dniem 27 lipca 2010 roku M. K. zgłosiła wznowienie prowadzenia działalności gospodarczej pod firmą (...) i dokonała ponownego zgłoszenia do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych, ubezpieczenia zdrowotnego i dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności.

Do podstawy wymiaru składek zadeklarowała kwotę 250 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia: za miesiąc lipiec 2010 roku kwotę 1.337,25 złotych, za sierpień 2010 roku kwotę 8.290,95 złotych, za wrzesień 2010 roku kwotę 2.398,41 złotych.

W księdze przychodów i wydatków wnioskodawczym wykazała:

- w lipcu 2010r.: przychody 0 zł, wydatki w kwocie 115,51 zł,
- w sierpniu 2010r.: przychody w kwocie 100 zł, wydatki w kwocie 103,75 zł,
- we wrześniu 2010r.: przychody 0 zł, wydatki w kwocie 182,64 zł.

- od października 2010r. do marca 2011r.: przychody o zł, wydatki w kwotach od 61,64 zł do 215 zł,
- w kwietniu 2011r.: przychody w kwocie 8.900 zł, wydatki w kwocie 40,80 zł.

W zeznaniach podatkowych za rok podatkowy 2010 rok z działalności gospodarczej odwołująca wykazała stratę w wysokości 412,71 złotych.

Syna F. urodziła w dniu (...) roku. Za okres od 10 września 2010 roku do 10 lutego 2011 roku wnioskodawczyni zgłosiła roszczenie o wypłatę zasiłku macierzyńskiego. Za okres ten został jej wypłacony zasiłek macierzyński. Po zakończeniu wypłaty tego świadczenia M. K. powróciła do deklarowanej wcześniej podstawy wymiaru składek, to jest kwoty 30 % wynagrodzenia minimalnego. W dokumentach rozliczeniowych za miesiąc luty 2011 roku do podstawy wymiaru składek zadeklarowała kwotę 267,30 złotych, za marzec 2011 roku kwotę 415,80 złotych, za kwiecień 2011 roku kwotę 263,34 złotych.

Od 20 kwietnia 2011 roku wnioskodawczyni dokonała wyrejestrowania z ubezpieczeń społecznych z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności.

W okresie od 18 maja 2011 roku do 29 lutego 2012 roku była zarejestrowana w Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku. Z tego tytułu zgłoszona była do ubezpieczenia zdrowotnego.

Od 1 marca 2012 roku odwołująca na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej rozpoczęła prowadzenie działalności pod firmą (...) M. K., której przedmiotem jest sprzedaż detaliczna dokonywana przez domy sprzedaży wysyłkowej lub internetowej. Ponownie do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych, ubezpieczenia zdrowotnego i dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego zgłosiła się zatem jako osoba prowadząca tę pozarolniczą działalność, dla której podstawę wymiaru składek stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 60 % kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia. Od początku do podstawy wymiaru składek wnioskodawczyni zadeklarowała kwotę 250 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia. W dokumentach rozliczeniowych za miesiące marzec i kwiecień 2012 roku do podstawy wymiaru składek odwołująca zadeklarowała kwoty po 8.966,88 złotych.

Córkę Z. urodziła w dniu (...) roku.

M. K. zgłosiła roszczenie o wypłatę zasiłku macierzyńskiego od (...) roku przez okres 24 tygodni - do dnia 25 października 2012 roku.

W księdze przychodów i wydatków ubezpieczona wykazała:

- w marcu 2012r.: przychody w kwocie 157 zł, wydatki w kwocie 356,19 zł,
- w kwietniu 2012r.: przychody w kwocie 920,10 zł, wydatki w kwocie 754,55zł,
- w maju 2012r.: przychody w kwocie 1.084,18 zł, wydatki w kwocie 976,34 zł.

W miesiącu marcu 2012 roku M. K. przez 2 dni, a w kwietniu przez 7 dni, zaś w maju przez jeden dzień sprzedawała przez Allegro. W okresie od marca do września 2012 roku wnioskodawczyni nie osiągała żadnych dochodów. W październiku 2012 roku wykazała: przychód 992 złotych, zakup towarów handlowych 663 złotych, koszty 266,60 złotych, dochód 62,40 złotych.

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał głównie w oparciu o załączone do sprawy dokumenty oraz częściowo zeznania wnioskodawczyni i zgłoszonych świadków. W ocenie Sądu zeznania świadka O. P. okazały się nieprzydatne, albowiem dotyczyły okresu 2009 roku, który nie był objęty zaskarżoną decyzją, także kupno medalu dotyczyło marca 2009 roku, zaś książka dotycząca medali Mennicy Państwowej została wydana, gdy odwołująca nie prowadziła działalności gospodarczej. Także świadek P. B. zeznał, że dwa razy nabywał książki od firmy wnioskodawczyni - 1 raz w czerwcu 2009 roku - 22 pozycje za kwotę 782 złotych, a fakturę wystawiono w grudniu 2009 roku, drugi

raz w kwietniu 2010 roku - 3 pozycje za kwotę 105 złotych, zatem poza okresem objętym zaskarżoną decyzją. Świadek J. S. zeznał, że wnioskodawczyni wykonała kwerendę do książki „Leksykon uczniów i nauczycieli gimnazjum zgromadzenia kupców w Ł.” oraz „ Wyższa Szkoła (...) i absolwenci”- obie wydane w 2009 roku, przychodząc do archiwum przy ul. (...) i wyszukując w różnych szczerpkowych aktach danych o absolwentach, przy czym z akt Archiwum Państwowego w Ł. korzystała siedmiokrotnie w październiku 2008 roku i dwa razy w kwietniu 2009 roku, toteż w ocenie Sądu okoliczność ta świadczy o tym, że był to także okres nie objęty treścią zaskarżonej decyzji, gdyż wnioskodawczyni z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności po raz pierwszy zgłoszenia dokonała od 20 maja 2009 roku. Świadek wspominał także o sprzedaży odwołującej książek swojego autorstwa w październiku 2012 roku, jednakże poza gołosłownym twierdzeniem nie wskazał na powyższe okoliczności żadnych dowodów, zaś strona odwołująca reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika oświadczyła, że nie ma pytań do tego świadka oraz nie złożyła stosownej umowy, co winna uczynić zgodnie z treścią art. 6 k.c. Nie uszło także uwadze Sądu, iż decyzja została wydana w lipcu 2012 roku, zatem późniejsze działania wnioskodawczyni miały, zdaniem Sądu, na celu tylko uprawdopodobnienie zarobkowości i powtarzalności podejmowanych czynności, nadtop Sąd zważył, że aby dokonywać sprzedaży przez Allegro nie trzeba prowadzić pozarolniczej działalności gospodarczej, zaś wnioskodawczyni dokonywała tych sprzedaży sporadycznie. Bardzo szczegółowo prowadzoną przez siebie działalność gospodarczą M. K. opisała jedynie w trakcie pierwszego zarejestrowania prowadzenia działalności gospodarczej, tenże okres został ujęty także w zeznaniach świadków.

W tak ustalonym stanie faktycznym sprawy Sąd Okręgowy, przywołując treść przepisów art. 6 ust. 1 pkt. 5 i art. 11 ust. 2 art. 12 ust. 1, 18 ust. 8 i 18a ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 roku, art. 66 ust. 1 pkt. 1c ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004 roku oraz art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 roku o swobodzie działalności gospodarczej - uznał odwołanie ubezpieczonej za nieuzasadnione aprobusz stanowisko ZUS, że zgłoszenie M. K. do ubezpieczeń społecznych z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w okresach od 27 lipca 2010 roku do 19 kwietnia 2011 roku i od 1 marca 2012 roku zostało dokonane jedynie celem uzyskania odpowiednio wysokich świadczeń z ubezpieczenia społecznego w związku z ciążą.

Sąd Okręgowy stwierdził, że powołani w sprawie świadkowie w osobie J. S., P. B. i O. P. potwierdzili wykonywanie przez ubezpieczonej działalności gospodarczej w okresie, który nie był kwestionowany przez organ rentowy. Wnioskodawczyni nie przedstawiła natomiast żadnych dowodów - w postaci zeznań świadków czy dokumentów - na prowadzenie działalności w okresie od lipca 2010 roku do kwietnia 2011 roku. Za uznaniem, że działalności takiej w tym okresie w ogóle nie prowadziła przemawiają także zapisy w prowadzonej przez nią książce przychodów i rozchodów, zgodnie z którą na przestrzeni od lipca 2010 roku do marca 2011 roku wnioskodawczyni nie osiągała żadnych dochodów, a przychody jej w lipcu 2010 roku i od września 2010 roku do marca 2011 roku były „zerowe”. Zdaniem Sądu, podjęte przez odwołującą czynności legalizujące prowadzenie przez nią działalności gospodarczej od 1 marca 2012 roku i zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych z tego tytułu również zostały dokonane jedynie w celu umożliwienia skorzystania z wysokich zasiłków. Do takiego wniosku prowadzi również fakt, że prowadzenie działalności wnioskodawczyni zgłosiła od 1 marca 2012 roku, zatem na bardzo krótko przed planowanym terminem porodu (dziecko urodziła (...) roku), a wcześniej żadnego tytułu do ubezpieczenia chorobowego nie miała. W okresie od 18 maja 2011 roku do 29 lutego 2012 roku M. K. była zarejestrowana w urzędzie pracy jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku. Nadto nie mając dochodów z działalności (w marcu 2012r. wykazała przychody w kwocie 157 zł i wydatki w kwocie 356,19 zł, a w kwietniu 2012r. wykazała przychody w kwocie 920,10 zł i wydatki w kwocie 754,55 zł) ponownie zadeklarowała bardzo wysoką podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, to jest w marcu i kwietniu 2012 roku kwoty po 8.966,88 złotych, mimo że mogła zadeklarować znacznie niższą podstawę wymiaru (60 % kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia).

Przedstawione okoliczności w ocenie Sądu Okręgowego przemawiają za uznaniem, że odwołująca, ze względu na spodziewaną niezdolność do pracy i związane z tym prawo do świadczeń, była zainteresowana objęciem jej tytułem do ubezpieczeń społecznych od bardzo wysokiej podstawy wymiaru składek. Wnioskodawczyni chodziło wyłącznie o uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego z tytułu porodu i temu celowi podporządkowała skonstruowanie

określonej sytuacji prawnej, a zgłoszenie prowadzenia działalności gospodarczej, której faktycznie nie prowadziła, miało być narzędziem realizacji tego celu. Zdaniem Sądu ubezpieczona nie miała zamiaru zarobkowego prowadzenia działalności gospodarczej. Nie można w żadnym razie przyjmować, że prowadziła działalność gospodarczą nastawioną na nieokreślony z góry czas, rozpoczynając ją w zaawansowanej ciąży i mając świadomość nieuchronnie zbliżającego się dnia porodu, uwzględniając posiadane wykształcenie oraz fakt dokonania podobnego posunięcia za każdym razem, kiedy oczekiwała narodzin dziecka. Nawet przy przyjęciu, że w okresie od lipca 2010 roku do kwietnia 2011 roku i ponownie od 1 marca 2012 roku M. K. w jakimś zakresie sprzedawała internetową się zajmowała, to działalność ta miała co najwyżej charakter okazjonalny, dorywczy, sporadyczny i jako taka - z uwagi na brak cech ciągłości - nie może być uznana za działalność gospodarczą w rozumieniu art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. W zachowaniu ubezpieczonej brak było zamiaru dążenia (woli) do uczynienia z działalności gospodarczej stałego (ciągłego) źródła dochodu. Natomiast podjęte przez odwołującą czynności legalizujące działalność gospodarczą (wpis do ewidencji i zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych) zostały dokonane jedynie w celu umożliwienia skorzystania z zasiłków naliczanych od wysokiej podstawy. To mając na względzie Sąd Okręgowy odwołanie oddalił na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Powyższe orzeczenie zaskarżyła M. K., profesjonalnie reprezentowana, zarzucając:

1/ wadliwość podstawy faktycznej (art. 368 § 2 k.p.c.) będącej wynikiem naruszenia art. 217 § 1 k.p.c., art. 227 k.p.c. i art. 233 k.p.c. przez pominięcie ustalenia istotnych dla sprawy okoliczności i bez rozważenia w sposób bezstronny i wszechstronny oraz pominięcie w części zebranego - w rozumieniu tego przepisu - materiału w postaci przesłuchania wnioskodawczyni w charakterze strony oraz przesłuchania świadków, a także poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów i w konsekwencji dokonanie arbitralnej oceny działalności wykonywanej przez wnioskodawczynię z pominięciem okoliczności zindywidualizowanych, sprzeczność ustaleń faktycznych z treścią zebranego materiału dowodowego przez przyjęcie, że wnioskodawczyni, że jej działalność nie miała charakteru ciągłego;

2/ naruszenie przepisów prawa materialnego polegające na niewłaściwej wykładni art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 roku o swobodzie działalności gospodarczej przez przyjęcie, że pozwana nie prowadziła działalności gospodarczej w rozumieniu tego przepisu, art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 8 ust. 6 pkt 1 i art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez przyjęcie, iż odwołująca w okresie od dnia 27 lipca 2010 roku do dnia 19 kwietnia 2011 roku nie podlegała zaś od 1 marca 2012 roku nie podlega ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej oraz tym samym naruszenie art. 13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, polegające na: nieprawidłowym przyjęciu przez Sąd Okręgowy, że przepis ten nie daje podstawy do przyjęcia, że prowadzenie działalności pozarolniczej (gospodarczej) obejmuje nie tylko faktyczne wykonywanie czynności należących do zakresu tej działalności, lecz także wszelkie czynności pomocnicze i przygotowawcze zmierzające do zaistnienia takich czynności gospodarczych oraz zmierzające do stworzenia warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej.

Wskazując na powyższe zarzuty apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez ustalenie, że od dnia 27 lipca 2010 roku do dnia 19 kwietnia 2011 roku oraz od dnia 1 marca 2012 roku wnioskodawczyni podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej i zasądzenie kosztów procesu za obie instancje według norm przypisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości lub w części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji, pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach za obie instancje.

W uzasadnieniu ubezpieczona podniosła, że prowadzona przez nią działalność spełnia kryteria definicji działalności gospodarczej z art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, gdyż w przypadku sklepów internetowych działalność jest prowadzona zarobkowo, ponieważ jest ona odpłatna. Jest to działalność zorganizowana, gdyż jedną z podstawowych cech tej działalności są kontakty z konsumentami, a ponadto charakteryzuje się ciągłością z uwagi na powtarzalność

wykonywania czynności sprzedaży w ten sposób. Należy mieć też na uwadze specyfikę branży w której działała skarżąca, nie zajmowała się ona obrotem towarem produkowanym masowo, ale leżącym w sferze zainteresowań niezbyt szerokiego kręgu odbiorców. Z doświadczenia życiowego wynika, że aktywność tak zawodowa jak i prywatna kobiety w okresie ciąży jest w pewien sposób ograniczona, ale M. K. działalność wykonywała osobiście.

Sąd Apelacyjny w Łodzi zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonej nie zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd pierwszej instancji rozpoznając sprawę dokonał szczegółowych i właściwych ustaleń faktycznych, prawidłowo ocenił przeprowadzone dowody, a dokonując subsumcji odpowiednio zastosował prawo materialne.

Zarzuty apelacyjne sprowadzają się w istocie do kwestionowania dokonanej przez Sąd Okręgowy oceny materiału dowodowego i przedstawienia własnej interpretacji zdarzeń, opartej na tych samych dowodach, które stanowiły podstawę zaskarżonego rozstrzygnięcia. Sąd Apelacyjny dokonane przez Sąd Okręgowy ustalenia faktyczne podziela i przyjmuje je za własne.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 5 w zw. z art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2009r., Nr 205, poz. 1585 ze zm.), w brzmieniu obowiązującym od dnia 20 września 2008 roku, osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym od dnia rozpoczęcia wykonywania tej działalności do dnia zaprzestania wykonywania, z wyłączeniem tych okresów, na które wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. W myśl art. 11 ust. 2 tej ustawy dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu podlegają na swój wniosek osoby objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi, wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 5. Natomiast przepis art. 12 ust. 1 ustawy stanowi, że obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

W odniesieniu do zarzutów apelacyjnych dotyczących naruszenia prawa procesowego przede wszystkim podnieść należy, że błędne ustalenia faktyczne mogą być jedynie konsekwencją wadliwej oceny materiału dowodowego, nigdy zaś odwrotnie. W tej kwestii stwierdzenia wymaga, że Sąd Okręgowy przeprowadził postępowanie dowodowe w zakresie wnioskowanym przez strony, a zgromadzone dowody poddał wszechstronnej ocenie bez przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów. Zgodnie z regulacją zawartą w art. 233 § 1 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania na podstawie „wszechstronnego rozważenia zebranego materiału”, a zatem z uwzględnieniem wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, jak również wszelkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych dowodów i mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności. Przyjmuje się, że ramy swobodnej oceny dowodów muszą być określone wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego, regułami logicznego rozumowania oraz pewnego poziomu świadomości prawnej, według których sąd w sposób racjonalny, bezstronny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i wając ich moc oraz wiarygodność odnosi je do pozostałego materiału dowodowego (tak Sąd Najwyższy w u wyroku z dnia 27 września 2002 roku, IV CKN 1316/00, LEX nr 80273) Ocena dowodów jest istotą sędziowskiego wymiaru sprawiedliwości i dla skutecznego zakwestionowania oceny dokonanej przez sąd pierwszej instancji konieczne jest wykazanie, że sąd ten dokonując oceny dowodów w sposób rażący naruszył podstawowe reguły oceny, a więc zasady logicznego rozumowania, doświadczenia życiowego, prawidłowego wnioskowania. W przedmiotowej sprawie Sąd Okręgowy w sposób logiczny i przekonujący wyjaśnił, z jakich przyczyn uznał, że odwołująca nie prowadziła w spornym okresie pozarolniczej działalności gospodarczej, a jedynie stworzyła sytuację do objęcia jej tytułem do ubezpieczeń społecznych od wysokiej podstawy wymiaru składek. Sąd Apelacyjny nie dostrzegł w dokonanej ocenie dostępnych dowodów naruszenia zasad logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego.

Nie ulega wątpliwości, że ubezpieczona od maja 2009 roku prowadziła działalność gospodarczą pod firmą (...) M. K.. Przedmiotem działalności było zawiadywanie sklepem internetowym i usługi edytorskie. Od dnia 27 lipca 2010 roku ponownie zarejestrowała działalność gospodarczą będąc w siódmym miesiącu ciąży. Słusznie Sąd Okręgowy podkreślił, że zgodnie z wymogami art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 roku o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. Nr 173, poz. 1807 ze zm.) działalność gospodarcza musi odpowiadać pewnym cechom, a nadto sam wpis w ewidencji działalności gospodarczej (zarejestrowanie) ma znaczenie w sferze ustaleń faktycznych, gdyż wpis ma charakter deklaratoryjny, zaś tytuł do ubezpieczeń wynika z rzeczywistego podjęcia działalności gospodarczej. W ujęciu tradycyjnym działalność gospodarcza charakteryzuje się profesjonalnością, samodzielnością, podporządkowaniem zasadzie racjonalnego gospodarowania, celem zarobkowym, trwałością prowadzenia, wykonywaniem w sposób zorganizowany, a przede wszystkim uczestniczeniem w obrocie gospodarczym. Właściwości cechujące działalność gospodarczą, które powinny występować łącznie, to działanie stałe, nieamatorskie, nieokazjonalne, z elementami organizacji, planowania i zawodowości rozumianej jako fachowość, znajomość rzeczy oraz specjalizacja (zob. „Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych. Komentarz” pod r. B.Gudowskiej i J.Strusińskiej-Żukowskiej, C.H.BECK, W-wa 2011, s. 106-107, por. także uchwałę 7s SN z dnia 18 czerwca 1991r., III CZP 40/91, OSNC 1992/2/17).

Tymczasem zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie daje rzeczowych podstaw do ustalenia, że M. K. w spornych okresach działalność gospodarczą w powyższym rozumieniu wykonywała. Ubezpieczona przedstawiła dowody w postaci zeznań świadków, którymi to dowodami w sposób nie budzący wątpliwości Sądu wykazała, że w 2009 roku, a więc w okresie nie objętym zaskarżoną decyzją, rzeczywiście prowadziła działalność gospodarczą. Jednakże skarżąca nie wykazała żadnymi przekonującymi dowodami, aby w okresie zakreślonym sporną decyzją podejmowane przez nią działania w istocie odpowiadały definicji działalności gospodarczej. Nie można zgodzić się z apelującą, że w procesie na organie rentowym spoczywał obowiązek wykazania, iż działalność gospodarcza nie była prowadzona i że z tego ciężaru ZUS się nie wywiązał. Jak trafnie podniósł Sąd a quo, faktu prowadzenia działalności gospodarczej w okresach spornych nie potwierdził w sprawie żaden świadek, jak też nie zaoferowano jednoznacznie świadczących o tym dowodów z dokumentów. Wersja odwołującej nie została więc zobiektywizowana na tyle, aby podzielić twierdzenia osoby zainteresowanej rozstrzygnięciem. Podkreślenia wymaga, że z chwilą wniesienia odwołania M. K. stała się stroną procesu, a organ rentowy jej przeciwnikiem procesowym. Podporządkowanie się obowiązującym w procesie cywilnym zasadom, w tym zasadzie kontrydiktoryjności, wymaga, aby strony powoływały dowody na poparcie swych twierdzeń, albowiem sądy ustalają fakty na podstawie dowodów. Bierność w tym zakresie nie zobowiązuje sądów do poszukiwania dowodów z urzędu, gdyż w myśl zasady kontrydiktoryjności ciężar dowodu spoczywa na stronach. To strony są dysponentem toczącego się postępowania dowodowego i to one ponoszą odpowiedzialność za jego wynik. Powyższe jasno wynika z art. 3 k.p.c., który wskazuje, że na stronach spoczywa obowiązek dawania wyjaśnień co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i przedstawiania dowodów na ich poparcie. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 czerwca 2009 roku w sprawie sygn. akt IV CSK 71/09 (LEX nr 737288) przedstawił pogłębione wywody w przedmiocie ciężaru dowodu, z którymi zgodzić się należy, wskazując, że kwestia ta może być rozpatrywana w aspekcie procesowym i materialnoprawnym. Aspekt procesowy (formalny) dotyczy obowiązków (powinności) stron procesu cywilnego w zakresie przedstawiania dowodów potrzebnych do rozstrzygnięcia sprawy. Wynika on z treści art. 3 k.p.c. oraz 232 k.p.c. Aspekt materialnoprawny dotyczy natomiast negatywnych skutków, jakie wiążą się z nieudowodnieniem przez stronę faktów, z których wywodzi ona skutki prawne (art. 6 k.c.). Przyjmuje się, że przedstawienie przez stronę dowodu w celu wykazania określonych twierdzeń o faktach, z których wywodzi dla siebie korzystne skutki, jest nie tyle jej prawem czy obowiązkiem procesowym, co ciężarem procesowym, wynikającym i zagwarantowanym przepisami prawa, przede wszystkim w jej własnym interesie. To interes strony nakazuje jej podjąć wszelkie czynności procesowe w celu udowodnienia faktów, z których wywodzi korzystne skutki prawne. Należy przy tym pamiętać, że sąd rozstrzyga sprawę według właściwego prawa materialnego na podstawie koniecznych ustaleń faktycznych uzyskanych dzięki zebranych środkom dowodowym. Na te właśnie ustalenia składają się dowody, które przedstawiają w pierwszej kolejności same strony, zgodnie z brzmieniem art. 232 k.p.c. W postępowaniu w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych kontroli podlega decyzja organu rentowego i ciężar dowodu będzie zależał od rodzaju decyzji. Jeżeli jest to decyzja, w której organ zmienia sytuację prawną ubezpieczonego, to powinien wykazać uzasadniające ją przesłanki faktyczne. W niniejszej sprawie organ rentowy,

po zgłoszeniu M. K. do ubezpieczenia w okresie ciąży, przeprowadził postępowanie kontrolne i wydał decyzję, w uzasadnieniu której wskazał szczegółowo, z jakich przyczyn brak jest podstaw do objęcia ubezpieczeniem społecznym. Zatem jeżeli organ rentowy na tej podstawie zarzucił fikcję działalności i brak jej prowadzenia, to w postępowaniu sądowym skarżąca zobowiązana była do odniesienia się co do tych zarzutów (art. 221 k.p.c.) oraz wykazania faktów przeciwnych, niż wskazane przez organ rentowy w zaskarżonej decyzji. Zgodnie z art. 210 § 2 k.p.c. każda ze stron obowiązana jest do złożenia oświadczenia co do twierdzeń strony przeciwnej, dotyczących okoliczności faktycznych. Poza tym, po wniesieniu odwołania od decyzji, sąd zobligowany jest uwzględnić dalsze reguły dowodowe przewidziane w k.p.c. (art. 213 § 1 k.p.c., art. 228 § 1 k.p.c., art. 230 k.p.c. i art. 231 k.p.c.). Postępowanie sądowe w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych nie toczy się od nowa, lecz stanowi kontynuację uprzedniego postępowania przed organem rentowym. Z tej przyczyny obowiązkiem strony wnoszącej odwołanie jest ustosunkowanie się do twierdzeń organu rentowego ze wszystkimi konsekwencjami wynikającymi z art. 232 k.p.c. (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2011r., II UK 69/11, LEX nr 1108830). Sumując, chybione są twierdzenia apelującej, iż organ rentowy nie wywiązał się w procesie z ciężaru dowodu, gdyż to skarżąca nie dostarczyła żadnych miarodajnych dowodowych podstaw do wnioskowania, iż faktycznie prowadziła działalność w okresach spornych, przy czym Sąd Apelacyjny akceptuje stanowisko Sądu pierwszej instancji, że za przekonujące dowody nie mogą być uznane przejawy „działań legalizujących” działalność gospodarczą już po wydaniu zaskarżonej decyzji.

W sposób uprawniony Sąd pierwszej instancji przyjął, że działalność gospodarcza faktycznie nie była prowadzona, a ujawnione okoliczności wskazują, że jedynym zamiarem ubezpieczonej było upozorowanie prowadzenia działalności w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczenia chorobowego. W okresie od lipca 2010 roku do marca 2011 roku M. K. nie osiągała żadnych dochodów, jej przychody z działalności były „zerowe”. Powtórnie skarżąca zarejestrowała działalność w zaawansowanej ciąży w 2012 roku, po okresie bycia osobą bezrobotną bez prawa do zasiłku, z bardzo wysoką podstawą wymiaru i nie mając dochodów. Podobny schemat zachowania ubezpieczonej widoczny jest w obu zakwestionowanych przez ZUS okresach. Od 9 czerwca 2010 roku do 26 lipca 2010 roku wnioskodawczyni zgłosiła wyrejestrowanie działalności, aby uzyskać przerwę w ubezpieczeniu i „wznowić” działalność po przerwie z nową podstawą wymiaru w kwocie 250 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, mimo nieposiadania dochodów i mimo możliwości skorzystania z prawa do preferencyjnych stawek. Oczywiście słusznie podnosi skarżąca, iż okoliczność zadeklarowania wysokiej podstawy sama przez się nie świadczy o braku prowadzenia działalności gospodarczej, tym bardziej, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie jest uprawniony do kwestionowania kwoty zadeklarowanej przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność jako podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, jeżeli mieści się ona w granicach określonych ustawą z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych. Jest to uprawnienie przysługujące osobie prowadzącej pozarolniczą działalność i sposób w jaki realizuje to uprawnienie zależy wyłącznie od jej decyzji. Jednakże okoliczność ta nie pozostaje bez znaczenia w dokonywaniu sumarycznej oceny wszystkich elementów stanu faktycznego (art. 231 k.p.c.), jako logicznego ciągu zdarzeń prowadzących do konkluzji, że ubezpieczona jedynie pozorowała prowadzenie działalności gospodarczej w celu uzyskania wysokich zasiłków. Prawidłowo wywiódł także Sąd Okręgowy, że trudno w ustalonych okolicznościach sprawy uznać, aby ubezpieczona prowadziła działalność w celach zarobkowych. M. K. zarejestrowała działalność w okresie ciąży i przyznała, że miała na celu uzyskanie tytułu do ubezpieczeń społecznych i skorzystanie z wysokich zasiłków. W istocie M. K. nie była zainteresowana faktycznym prowadzeniem działalności gospodarczej w celach zarobkowych, a zatem nie było rzeczywistego celu gospodarczego. Dokonanie kilku sprzedaży internetowych w okresie, w którym ubezpieczona wykazywała niewielkie dochody, potwierdza jedynie okazjonalny, dorywczy i sporadyczny charakter czynności. Nadto do wystawiania przedmiotów do sprzedaży w ramach Allegro nie wymagane jest prowadzenie działalności gospodarczej, w zasadzie wszystkie czynności dotyczące transakcji, poza umieszczeniem produktu w systemie i wysłaniem jej do klienta, dokonywane są przez serwis (...). W związku z tym wystawienie kilku produktów które, jak określiła skarżąca, nie są towarami produkowanymi masowo, ale leżącym w sferze zainteresowań niezbyt szerokiego kręgu odbiorców - bibliofilów, kolekcjonerów, hobbystów czy bibliotek, nie może w okolicznościach niniejszej sprawy być uznane za prowadzenie działalności gospodarczej w rozumieniu art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej.

Trafnie zatem Sąd Okręgowy przyjął, że M. K. faktycznie nie wykonywała pozarolniczej działalności gospodarczej oraz że od początku jej zgłoszenia w 2010 i 2012 roku takiego zamiaru nie miała. Zarzut wadliwego ustalenia stanu faktycznego jest całkowicie bezzasadny. Prawidłowe ustalenia faktyczne implikują właściwą subsumcję. Skoro Sąd Okręgowy zasadnie ustalił, że odwołująca w spornych okresach nie prowadziła działalności gospodarczej, to nie została spełniona przesłanka do objęcia jej ubezpieczeniami społecznymi, obowiązkowym i dobrowolnym. Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. polemiczną apelację oddalił.